

A korábban szerzett tudás elismertetése: új fejlemények, fennmaradó problémák¹

Borhene Chakroun

A korábban szerzett tudás elismertetése – vagy az UNESCO terminológiája szerint a nemformális és informális tanulás elismerése, validálása és akkreditációja (EVA)² – egyre nagyobb figyelmet kap a döntéshozók részéről nemzeti, regionális és globális szinten egyaránt. Része az *ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendjének (2030 Agenda for Sustainable Development)*³, és gyakran szerepel a regionális gazdasági közösségek és nemzetközi szervezetek stratégiai és operatív tervezésében is. Az új *Európai készségfejlesztési program*⁴ például még többre törekszik. A program szerint a tanuláshoz e formáiból több embernek kellene profitálnia. Az *Afrikai Unió*nak a *fiatalok foglalkoztatását elősegítő kontinentális műszaki és szakképzési (TVET) stratégiája*⁵ ugyanezt az igényt hangsúlyozza. Az *ázsiai képesítési referenciamenetrendszerek*⁶ célja többek között az, hogy ösztönözzék a formális oktatáson kívül szerzett ismeretek validálására irányuló nemzeti megközelítések kidolgozását, a karibi szakképzési (TVET) stratégia megfogalmazza, hogy új mechanizmusokra van szükség a kirekesztett egyének eléréséhez, aminek része a korábban megszerzett tudás értékelése és elismerése.⁷

Globális szinten a *G20-ak foglalkoztatási és munkaügyi minisztereinek 2019. évi nyilatkozata* kiemeli az idősebb munkavállalók által a munka során szerzett tapasztalatok, valamint a korábban megszerzett, releváns tudás elismerésének és tanúsításának a fontosságát.⁸ A G7-eknek a műszaki és a szakképzés melletti elkötelezettségét rögzítő charta (*Commitment Charter on Technical and Vocational Education and Training*)⁹ felszólítja az országokat, hogy támogassák a korábban szerzett tudás értékelési és elismerési rendszereinek megerősítését.

Emellett számos nemzetközi és regionális szervezet dolgozott ki megközelítéseket és eszközöket az EVA előmozdítására. Az UNESCO például nemzetközi iránymutatásokat dolgozott ki a nemformális és informális tanulás eredményeinek elismeréséről, validálásáról és akkreditálásáról (*International Guidelines on Recognition, Validation and Accreditation of the outcomes of*

1 Eredeti megjelenés: Duvekot, Ruud (EiC) – Karttunen, Anni – Noack, Martin – Van den Brande, Lieve (eds.) (2020): *Making Policy Work. Validation of Prior Learning for Education and the Labour Market*. Series VPL-Biennale nr. 7. Houten, The Netherlands: European Centre Valuation Prior Learning – Gütersloh, Germany: Bertelsmann Stiftung, 19–24. <https://vplbiennale.org/books/>. A fordító megjegyzése: Ha a szövegben használt mozaikszavaknak vagy rövidítéseknek létezik a szakirodalomban bevett magyar megfelelőjük, azt használtuk, egyéb esetben megtartottuk az eredeti angol alakot.

2 <https://uil.unesco.org/lifelong-learning/recognition-validation-accreditation>. (Az egyes területek, szervezetek továbbra is eltérő elnevezéseket alkalmaznak ugyanerre a jelenségre: UNESCO: EVA; OECD: recognition for non-formal and informal learning (RNFIL); az EU szervezetei: validation for non-formal and informal learning (VNFIL); felsőoktatás: az előzetes (tapasztalati) tanulás elismerése vagy értékelése (recognition/assessment of prior [experiential] learning [RPL/APeL] – a szerk. megj.)

3 <https://www.un.org/sustainabledevelopment/development-agenda/>

4 <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223>

5 <https://au.int/en/documents/20181022/continental-strategy-technical-and-vocational-educational-and-training-tvet>

6 <https://asean.org/asean-economic-community/sectoral-bodies-under-the-purview-of-aem/services/asean-qualifications-reference-framework/> (Archivált oldal [2021. március 8.]. Jelenleg elérhető információ az ázsiai képesítési keretrendszerekről: <https://asean.org/our-communities/economic-community/services/aqrf/> – a szerk. megj.)

7 https://www.collegesinstitutes.ca/wp-content/uploads/2014/05/Regional-Strategy-for-Technical-and-Vocational-Education-and-Training_1990.pdf (Archivált oldal [2022. január 19.]. – a szerk. megj.)

8 <http://www.g20.utoronto.ca/2019/2019-g20-labour.pdf>

9 <http://www.g7.utoronto.ca/education/2019-TVET-charter.pdf>

non-formal and informal learning).¹⁰ Az ILO a közelmúltban elkészítette a készségek elismerési rendszereinek eszköztárát (*Toolkit for Recognition of Skills Systems*), hogy javítsa az EVA-rendszerek és -programok kialakítását és végrehajtását nemzetközi szinten. Az eszköztár az ILO-tagállamok bevált gyakorlataira mutat példákat a világ minden tájáról, továbbá útmutatást ad a politikai döntéshozóknak és a gyakorlati szakembereknek.¹¹

Európai viszonylatban kulcsfontosságú eszköz a Tanács 2012/C 398/01 sz. ajánlása az érvényesítésről¹² és a frissített Európai iránymutatás a nemformális és informális tanulás validálásához (*European guidelines for validating non-formal and informal learning*)¹³, amelyeket azért fogadtak el, hogy támogassák az uniós tagállamokat az EVA előmozdítására tett erőfeszítéseikben.

Egy másik fontos globális tendencia az EVA fejlődése a felsőoktatásban. Például az UNESCO új regionális egyezményei a felsőoktatási képesítések elismeréséről és a felsőoktatási képesítések elismeréséről szóló globális egyezmény¹⁴ az EVA-t a felsőoktatáshoz való hozzáférés lehetséges útjának tekinti a felsőoktatási képzés befejezése vagy a felsőoktatási tanulmányok folytatása céljából.

Kijelenthetjük tehát, hogy a kontextusok sokfélesége ellenére globális konszenzus van abban, hogy a fenntartható fejlődés 2030-ig szóló menetrendjének megvalósítása érdekében elő kell mozdítani az EVA-t, különösen a 4. fenntartható fejlődési célt, az inkluzív és méltányos, minőségi oktatás és az egész életen át tartó tanulás lehetőségeinek előmozdítását, valamint a 8. fenntartható fejlődési célt, az inkluzív és fenntartható gazdasági növekedést. Miközben azonban az EVA fontos helyet foglal el a szakpolitikai tennivalók sorában, az országok nem egyformán reagálnak a minőségi EVA-rendszerek széles körű fejlesztésének szükségességére és a sokféle megnövekedett igényre. Ráadásul az országok lehetőségei gyakran korlátozottak. Kevés adat áll rendelkezésre az EVA-rendszerek nagyságrendjéről, igényeiről, kedvezményezettjeiről és eredményeiről – mindez befolyásolja a döntéshozók és a nemzetközi közösség cselekvőképességét.

Az EVA-t továbbá egyre inkább a változó munkaerőpiac, a 2030-ig szóló fenntartható fejlődési menetrend és a „senkit sem hátrahagyni” elve összefüggésében helyezik előtérbe. A következőkben felvázoljuk azokat a főbb területeket, amelyeket figyelembe kell venni e kérdések megválaszolásához. Az írás az EVA-t először a fenntartható fejlődési célok kontextusába helyezi, majd megvizsgálja a munkaerőpiaci változások következményeit. Az utolsó szakaszok kiemelik a tényeken alapuló EVA-politikák és -rendszerek fontosságát, és egy sor cselekvési területet vázolnak fel. A záró szakasz összefoglalja a legfontosabb tanulságokat.

Az EVA a fenntartható fejlődés kontextusában

2015-ben a nemzetközi közösség ambiciózus, a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendet határozott meg. Az elfogadott 17 fenntartható fejlődési cél (SDG) és 169 kapcsolódó célkitűzés mutatja ennek az egyetemes menetrendnek a nagyságrendjét. A fejlődési célok öt kulcsfontosságú elemre összpontosítanak: emberek, bolygó, béke, jólét és partnerség. A 2030-ig szóló menetrend szakít a korábbi gyakorlattal: új paradigmát jelent mind a fejlődés (puszta növekedés helyett fenntartható fejlődés), a törekvései (a mélyszegénység felszámolása 2030-ig), egyetemes hatóköre (fejlett és fejlődő országok egyaránt), mind

¹⁰ <https://uil.unesco.org/lifelong-learning/recognition-validation-accreditation/unesco-guidelines-recognition-validation-and>

¹¹ https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/--ed_emp/---ifp_skills/documents/publication/wcms_541698.pdf

¹² <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2012:398:0001:0005:EN:PDF>

¹³ <https://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/publications/4054>

¹⁴ <https://en.unesco.org/themes/higher-education/recognition-qualifications/global-convention>

pedig interszektorális jellege miatt. Az oktatás önmagában is cél (4. fenntartható fejlesztési cél), de egyben eszköz számos más fenntartható fejlődési cél, például a szegénység, az éghajlatváltozás, az egészségügy és a nemek közötti egyenlőség eléréséhez is.¹⁵

Ebben az összefüggésben a 4. fenntartható fejlődési cél – SDG4 – arra törekszik, hogy „biztosítsa az inkluzív és méltányos minőségi oktatást, és támogassa az egész életen át tartó tanulást mindenki számára”. Az SDG4 kiszabadítja a tanulást a kezdeti iskolai tanulás és képzés szűk keretei közül, és „az egész életen át” tartó folyamattá teszi. Új megközelítésekre hívja fel a figyelmet, amelyek az oktatást és képzést a munkahelyekre, közösségekre, családokra, az internetre és más, a formális oktatás határain kívül eső környezetbe helyezik. Az SDG4 legfőbb elemei azt emelik ki, hogy egyaránt fontos összekapcsolni a tanulást a munkával és a munkát a tanulással.

A Cselekvési keret támogatja az SDG4 végrehajtását. Célok, indikatív stratégiákat és egy sor mutatót tartalmaz, amelyek segítik az egyes országokban a politikai döntéshozókat és az érdekelt feleket abban, hogy hogyan viszonyuljanak az előttük álló kihívásokhoz. A tíz célkitűzés közül öt az gyermekeknek, fiataloknak és felnőtteknek nyújtott oktatás minőségének javításával kapcsolatos, valamint azzal, hogy jobb és relevánsabb ismereteket és készségeket biztosítson nekik. A szakképzéssel és a felsőoktatással kapcsolatos célkitűzések középpontjában a képesítések¹⁶ állnak. A hangsúly az oktatási és képzési programok relevanciájának és rugalmasságának növelésén, az egész életen át tartó tanulás erősítésén, a képesítési rendszerek átláthatóságának javításán, a kreditgyűjtés és -átvitel lehetőségeinek megteremtésén és a minőségbiztosítási rendszerek fejlesztésén van. Az országokat felkéri, hogy dolgozzanak ki megfelelő mechanizmusokat a korábban megszerzett ismeretek elismerésére, validálására és akkreditálására.

Azonban a 4. fenntartható fejlődési célnak az ENSZ főtitkára jelentése nyomán elvégzett felülvizsgálata egyértelműen azt mutatja, hogy a világ félresiklott a 2030-as célok eléréséhez vezető úton. A jelentésből az is kiderül, hogy az előrehaladás számos más cél tekintetében lassú: továbbra is a legkiszolgáltatottabb emberek és országok szenvednek a leginkább, és az eddigi globális válaszlépések nem voltak elég ambiciózusak. Bár a készségfejlesztésre és az EVA-ra vonatkozóan nincsenek konkrét adatok, néhány helyettesítő adatból látható a problémák nagyságrendje. Az UNESCO Statisztikai Intézete szerint például 2018-ban mintegy 750 millió felnőtt – kétharmaduk nő – továbbra is analfabéta. A Világbank (*World Development Report, 2019*) világviszonylatban 2 milliárd főre becsüli az alacsony képzettségűek számát. Az UNESCO egész életen át tartó tanulókkal foglalkozó intézetének (Institute for Lifelong Learning) a felnőttkori tanulásról és oktatásról szóló globális jelentése (Global Report on Adult Learning and Education, GRALE 4)¹⁷ a felnőttkori tanulás és oktatás terén elért eredményekkel kapcsolatban megállapítja, hogy „a részvétel egyenetlen, a fejlődés nem megfelelő, a beruházások pedig elégtelenek”. A rossz hír pedig az, hogy a munkaerőpiaci helyzet gyors átalakulást és még több kihívást hozhat az alacsony képzettségűeknek. A következő részben ezt a szempontot részletesen tárgyaljuk.

---

¹⁵ https://www.gcedclearinghouse.org/sites/default/files/resources/ENGLISH_Why_it_Matters_Goal_4_QualityEducation.pdf

¹⁶ A nemzetközi szervezetek képesítésen egy értékelési és hitelesítési folyamat formális eredményét értik, amelynek során egy arra felhatalmazott, illetékes testület megállapítja, hogy az egyén az adott követelményeknek megfelelő tanulási eredményt elérte, és erről hivatalos okiratot (oklevelet, bizonyítványt, tanúsítványt) állít ki (a szerk. megj.).

¹⁷ *4th global report on adult learning and education: leave no one behind: participation, equity and inclusion.* <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000372274>. (A cikk megjelenése óta megjelent a GRALE 5 is: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000381666> – a szerk. megj.).

Az EVA és az ipar 4.0: a munka jövője

A jelenlegi ipari átalakulás, amelyet gyakran ipar 4.0-ként emlegetnek, nagy politikai figyelmet kap. Lehetőséget teremt arra, hogy javítsa az emberek életét, ugyanakkor számos fontos szakpolitikai kérdést is felvet, például a magánélet védelmével, a biztonsággal, a fogyasztóvédelemmel, a versennyel, az adózással, a munkahelyteremtéssel és a munkahelyek elavulásával kapcsolatban. Fennáll a veszélye, hogy az országokon belüli és az országok közötti egyenlőtlenség tovább súlyosbodik. Az, hogy a produktív digitalizációból lehet-e profitálni, vagy sem, bizonyos adottságok és feltételek meglététől függ: ilyen a mobilkapcsolatot biztosító infrastruktúra; a csatlakozáshoz való, a helyi lakosság által megfizethető hozzáférés; megfelelő tartalom és az oktatás színvonalának emelése mindenki számára.¹⁸

Az ILO, az OECD, a Világbank és más szervezetek¹⁹ fontos jelentést készítettek a munkaerőpiacon bekövetkező változásokról, miszerint az automatizálás felgyorsítja a paradigmaváltást abban, milyen készségeket várnak a munkaerőtől. A szociális és érzelmi készségek, például a vezetés és mások irányítása iránti kereslet fog a legnagyobb mértékben növekedni, a magasabb kognitív készségek iránti kereslet összességében mérsékelten fog növekedni, de néhány készség, különösen a kreativitás iránti kereslet meredeken emelkedni fog. Másrészt a jelentés szerint egyes készségkategóriák iránt kisebb lesz a kereslet. Az alapvető kognitív készségek, például az alapvető adatbevitel és -feldolgozás, valamint a fizikai és manuális készségek iránti kereslet csökkenni fog.

Az amerikai O*NET foglalkozásokat érintő vizsgálata²⁰ szintén megállapította, hogy míg 2002-ben a vizsgált munkakörök 56%-a alacsony szintű, közel 40%-a közepes szintű, és mindössze 5%-a igényelt magas szintű digitális készségeket, addig 2016-ra a magas szintű készségeket igénylő állások aránya 23%-ra ugrott, a közepes szintű készségeket igénylő állások aránya pedig 48% százalékra emelkedett. Hatalmas zuhanást jelentett, hogy az alacsony szintű digitális készségeket igénylő munkahelyek aránya 56%-ról 30%-ra csökkent. Jelzésértékű, hogy egy nemrégiben készült OECD-tanulmány²¹ szerint a kevésbé képzett munkavállalók nagyobb valószínűséggel töltnek be olyan munkakört, amely a jövőben legalább részben automatizálható lesz. Alapvetően először a rutinfeladatokat fogják várhatóan helyettesíteni, de a magasabb szintű kognitív, szociális és érzelmi készségeket igénylő feladatokat nem váltja ki a technológia – ezeket inkább fejleszteni fogják. A Világbank előrejelzése szerint az alacsony képzettségűek „zsákutcába juthatnak, ahol az élethosszig tartó jövedelemnövekedés viszonylag alacsony... [és ez] a helyzet csak romlani fog, ahogy a technológia [továbbra is] kihat a készségek iránti keresletre”.²⁵

Ezek az eredmények összességükben azt mutatják, hogy a munka világa a jövőben nem csupán munkaszpecifikus készségeket igényel. A munka világában való boldoguláshoz a jövőben a készségek széles skálájára lesz szükség, az alapkészségektől kezdve a megfelelő szocioemocionális készségeken át az együttműködéshez és a rugalmas munkavégzéshez szükséges készségekig,

18 <https://www.gsmaintelligence.com>

19 www.ilo.org/global/publications/books/WCMS_662410/lang--en/index.htm; <https://one.oecd.org/document/DSTI/ICCP/II5%282015%2910/FINAL/En/pdf>; <http://dx.doi.org/10.1787/9789264281394-en>; <https://www.worldbank.org/en/publication/wdr2019>

20 Az Occupational Information Network (O*NET) ingyenesen hozzáférhető online adatbázis, amely több száz foglalkozási definíciót tartalmaz, hogy segítsen a diákoknak, álláskeresőknek, vállalkozásoknak és munkaerő-fejlesztési szakembereknek megérteni a munka mai világát az Egyesült Államokban: <https://www.onetonline.org/>; <https://www.brookings.edu/research/digitalization-and-the-american-workforce/>.

21 https://www.oecd-ilibrary.org/social-issues-migration-health/the-risk-of-automation-for-jobs-in-oecd-countries_5jlz9h56dvq7-en; https://books.google.fr/books?id=uWM9DwAAQBAJ&pg=PT167&lpg=PT167&dq=in+dead-end+jobs+with+relatively+flat+lifetime+income+growth+situation+that+will+only+get+worse+as+technology+&source=bl&ots=Ud2f9Zagu-&sig=iQIFWvF-CT72X7b-6fAPL6DbicUU&hl=en&sa=X&redir_esc=y#v=onepage&q=in%20dead-end%20jobs%20with%20relatively%20flat%20lifetime%20income%20grow+th%20situation%20that%20will%20only%20get%20worse%20as%20technology&f=false

valamint a zöld és digitális készségekig. A munkaadók legfőképpen a 21. századi készségeket, köztük a kreativitást, a tanulás tanulását, a vállalkozói készségeket és az átvihető készségeket igénylik a munkavállalóktól.

Az EVA-nak nagyobb figyelmet kell fordítania ezekre a keresletbeli változásokra. Megfelelő megközelítési módot kell kidolgozni az ilyen készségek értékelésére, elismerésére és validálására.

A digitális technológia megjelenése és fejlődése biztosítja az alapot az online pályatanácsadás, értékelés, validálás és tanúsítás kezdeti és ma már legelterjedtebb alkalmazásaihoz.²² A digitális technológia támogathatja a jobb hozzáférést és a hatékony EVA-rendszereket is, miközben javíthatja az EVA-t támogató adatgyűjtést és -felhasználást. Ezt a gondolatot a következő szakaszban tárgyaljuk.

Adatokkal támogatott EVA

Az RVA that counts (EVA, ami számít) című tanulmányban Vilalba és Chakroun megjegyzi, hogy a szakpolitikai döntéshozatal mind nemzeti, mind nemzetközi szinten hatalmas adathiánnyal és hiányosságokkal küzd az EVA-rendszerek nyomán követése terén.²³ A szerzők három fő problémát emelnek ki. Először is arra figyelmeztetnek, hogy még az alapvető adatok megszerzése és pontosságának biztosítása is meghaladja egyes rendszerek képességeit. Másodszor kiemelik, hogy a legtöbb ország számára elérhetetlen a célcsoportok szerinti bontás, így a szükségletek előrejelzése lehetetlen. Harmadszor rámutatnak a visszacsatolás hiányára: például nincs adat a munkaerőpiaci eredményekről és az EVA-jelöltek további tanulási lehetőségeiről. A szerzők arra a következtetésre jutottak, hogy kevés ország alapozza EVA-stratégiáját szilárd nemzeti adatrendszerekre, holott a szerzők szerint az ilyen adatok létfontosságúak a szakpolitikai döntéshozatalhoz, az egymástól való tanuláshoz, a referenciaértékek meghatározásához és a nemzetközi szintű összehasonlításhoz.

A hiányosságokra való reagálás és a nemzetközi együttműködés erősítése

Az előző szakaszokban a ma rendelkezésre álló adatok alapján ismertettük az előrehaladást. Azt is bemutattuk, hogy az adatokon túl rengeteg intézkedést hoztak az ENSZ 2030-ig szóló fenntartható fejlődési menetrendjének való megfelelés érdekében. Ezekből az információkból világosan kitűnik: ahhoz, hogy a 2030-ig szóló menetrendben az emberek és a bolygó számára egyaránt megfogalmazott ígéretet megvalósíthassuk, sokkal ambiciózusabbnak kell lennünk. Mélyebb strukturális változásokat kell megvalósítanunk, és szorosabbra kell fűznünk a nemzetközi együttműködést és a több érdekelt féllel közös fellépést. Az éves magas szintű politikai fórumhoz hozzájáruló önkéntes nemzeti felülvizsgálatokból nyert és a sok egyéb kormányközi fórumon elhangzott információk alapján számos alapvető, rendszerszintű és több területen átívelő változásra van szükség. Az alábbiakban hat egymással összefüggő területet ismertetünk országos példákkal együtt:

I) A polgárok támogatása a tanulási utakkal és az EVA-val kapcsolatos megfontolt döntések meghozatalában: Számos előfeltételnek és kritériumnak kell teljesülnie ahhoz, hogy megfontolt döntéseket lehessen hozni a tanulási utakkal és az EVA-val kapcsolatban. Ezek közé tartozik egy sor olyan szakpolitikai intézkedés, amely támogatja az integrált és minőségi tanulási rendszerek fejlesztését. Az ilyen rendszereknek biztosítaniuk

22 Keevy, J. – Chakroun, B. (2018): *Digital credentialing: Implications for the recognition of learning across borders*. Paris: UNESCO.

23 Villalba-García, E. – Chakroun, B. (2019): RVA that counts: what data do we need to nurture Recognition, Validation and Accreditation of Prior Learning? In: Cedefop–ETF–UNESCO–UIL: *Global Inventory of Regional and National Qualifications Frameworks 2019. Volume 1: Thematic chapters*. Torino: ETF, 45–59. <https://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/publications/2224-0>

kell például, hogy átfogó képesítési keretrendszerek, valamint tájékoztató és iránymutató rendszerek álljanak rendelkezésre. Továbbá az egész életen át tartó tanuláshoz kapcsolódó új jogosultságokat is adhatnak, ami az EVA kritikus elemét képezi.²⁴

II) A készségek iránti kereslet előrejelzése a tanulási utak jobb kialakítása érdekében: Több ország különös erőfeszítéseket tesz annak érdekében, hogy előre jelezze és azonosítsa, milyen készségekre lesz szükség a munka jövője szempontjából. Többek között előrejelzési technikákat és ágazati elemzési eszközöket használnak a jövőbeli készségigények felmérésére. Egyre több ország használ valós idejű munkaerőpiaci információkat is a foglalkoztatási és készségfejlesztési programok kialakításához. Több ország, például Franciaország, az Egyesült Királyság, az Egyesült Államok és Ausztrália hatékony rendszereket fejlesztett ki. Míg mások, mint például Tunézia, Malajzia és Marokkó, jelenleg dolgoznak a megfelelő rendszerek kialakításán (UNESCO, megj. a.²⁵).

III) Az irányítás javítása, beleértve a köz- és magánszféra közötti partnerségeket: Az EVA ágazatközi jellege, amely átível az oktatási rendszeren, a munka világán és még tágabb értelemben az életen általában, közös felelősséget és együttműködést feltételez a szereplők és az érdekeltek között. Számos kormány hoz létre a munkáltatói hálózatokkal együttműködve rendszeres fórumot a prioritások megvitatására, hogy az oktatás és a képzés lépést tartson a fejlődő technológiai környezettel. Végezetül a készségekkel foglalkozó tanácsok, bizottságok és megfigyelő központok szintén számos mechanizmusok a magánszektor bevonására. Ilyen például a brazil SENAI²⁶, az Egyesült Királyságban az ágazati készségtanácsok²⁷, Franciaországban pedig az ágazati megfigyelő központok²⁸.

IV) Megfelelő finanszírozás biztosítása: A képzési alapok globális áttekintése során az UNESCO megállapította (UNESCO, 2018), hogy több mint 70 országnak (köztük öt G20-országnak) vannak olyan képzési alapjai, amelyek támogatják a készségfejlesztést és a továbbképzést, beleértve az EVA-t is. Jogi szempontból az egyéni jogosultságok és az egyéni „lelhívási jogok” modelljei különösen érdekesek, mivel ezek pénzügyi ösztönzőkkel próbálják az egyéneket az egész életen át tartó tanulásban való részvétel felé terelni. Ilyen modelleket több ország kidolgozott. Példaként említhetjük a francia személyes tanulási számlát (CPF) és a szingapúri FutureSkills kezdeményezést.²⁹

V) Az EVA-adatok nyomon követése javíthatja a döntéshozatalt: Amint arra Villalba és Chakroun (2019) rámutatott, az EVA-rendszerek összetett jellege és széttagoltsága miatt nagyon világosan meg kell határozni, hogy mi az EVA, és hogyan mérik az eredményeit. Számos ország, például Franciaország, Brazília példája demonstrálja, hogy az országok hogyan tudják hatékonyan nyomon követni és értékelni az EVA-t. Azokat a mutatókat használják, amelyek a hozzáférés, az értékelés és a munkaerőpiaci eredmények tekintetében kulcsfontosságúak. Ezek részint adminisztratív adatok, részint pedig konkrét felmérések és online adatok.

24 Chakroun, B. – Daelman, K. (2018): Lifelong learning examined from a rights-based perspective: The road not yet travelled. In: *NORRAG special issue 01: The Right to Education Movements and Policies: Promises and Realities*. 2018.

25 Az eredeti cikk közreadása óta megjelent, lásd: UNESCO (2021): *Skills forecasting in the South Mediterranean region Approaches and lessons learned from pilot projects*. https://unevoc.unesco.org/pub/skills_forecasting_in_the_south_mediterranean_region.pdf (a szerk. megj.)

26 <https://www.portaldaindustria.com.br/senai/>

27 <https://www.techskills.org/> (2020 óta Magyarországon is működnek ágazati készségtanácsok; lásd <https://mkik.hu/agazati-keszsegtanacsok> – a szerk. megj.).

28 <https://www.entreprises.gouv.fr/observatoire-du-numerique>

29 <https://www.skillsfuture.sg> (Archivált oldal [2020. július 21.]. Jelenleg elérhető információ a szingapúri FutureSkills kezdeményezésről: <https://www.skillsfuture.gov.sg/> – a szerk. megj.)

VI) A nemzetközi együttműködés erősítése: A nemzetközi közösség részt vesz az SDG4 megvalósításában. Fontos, hogy az erőfeszítések túlmutassanak az országhatárokon. Ugyancsak fontos az egymástól való tanulás és a szakpolitikai okulás is. Az UNESCO irányító szervein és platformjain keresztül – ilyen például az UNEVOC hálózat és az UNESCO-tanszékek –, fontos szerepet játszik. Az EVA megfigyelő központja (RVA Observerory) alapvető fontosságú az előrehaladás nyomon követése és a tudásmegosztás érdekében. A Biennálé egy másik fontos fórum³⁰, amely az EVA mellett érvelhet, azonosíthatja az ígéretes gyakorlatokat, támogathatja az egymástól való tanulást, és erősítheti a nemzetközi együttműködést.

Következtetés

A cikkünk bemutatta, hogy az EVA kiemelt helyen szerepel a politikai napirenden. Hangsúlyozta, hogy az EVA politikai célkitűzései a fenntartható fejlődés paradigmája felé mozdulnak el, valamint törekszenek az ipar 4.0 és a jövő munkái igényeinek kielégítésére. Ebben az összefüggésben az Oktatás 2030-ban³¹ megvan a lehetőség, hogy az egész életen át tartó tanulás perspektívájában az EVA-t a reformok egyik fő mozgatórugójaként megerősítse, és összekapcsolja az EVA elemzését a tervezett fenntartható fejlődési eredményekkel. Fontos, hogy az EVA-nak nagyobb figyelmet kell fordítania a jövőbeli munkában igényelt készségekre. A cikk ebben az összefüggésben rámutat a bizonyítékokon alapuló megközelítések és adatok fontosságára. Annak érdekében, hogy megfeleljünk ezeknek a kihívásoknak, és pótoljuk a hiányosságokat, a cikk azt javasolja, hogy fordítsunk figyelmet a fent leírt hat alapvető fontosságú területre. A kulcs a nemzetközi együttműködés, melynek kiemelt eseménye és folyamata a Biennálé.

---

30 2014 óta rendeznek Európában validációs biennálét a témakörrel való tudásmegosztás, kapcsolatépítés és tájékozódás céljából (a szerk. megj.).

31 UNESCO, 2015. *Education 2030: Incheon declaration and Framework for action for the implementation of Sustainable Development Goal 4.* <http://unesdoc.unesco.org/images/0024/002456/245656E.pdf>